

Novine prihajajo vsako nedelo. Cenapriskupnom naslovi 25 Din, na posamezni naslov 30 D., M. List na skupni naslov 10 D, na posameznoga 15 D. Či se cela naročnina naprej plača do konca junaja. Prek toga časa je naročnina za 5 D. večša. Amerikanci plačajo za Novine, M. List 4 dol., ravno tak naročniki iz Canade, Australije i Južne Amerike. Prek mej države v Evropi je cena Novin 75 D., M. Lista 25 Din. Plača se v Črensovcih na upravnisti, naročit: Premurška Tiskarna M. Sobota.

NOVINE

Glasiloslovenske krajine

Priloga: M. List s kalendarom Srca Jezušovoga

Izdajateo: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. bivši nar. poslanec.

Uredništvo M. - Sobota, Kolodvorska ulica 123. Cena oglosov: cm² 75 par, 1/4 strani dobi 20 %/2 strani 25 %/ i cela stran 30 %/ popušta za edno objavo. Cena malih oglosov je: do dvajsetpet reči 5 Din., više od vsake reči pol Din. Med tekstom cm² 150 D., v „Poslanom“ 250 D. Takso za oglose plača uprava i da za vse oglose od 5 %/ do 50 %/ popušta pri večkratnoj objavi.

Ček. položnice št.: 11806

Rokopisi se ne vračajo

Vzgoja na verskoj podlagi.

Ravno v dnevaj, kda smo dobili novi zakon o srednjih šolaj i kda se dela zakon za ljudske šole, ne bo od več, da na tom mestu spregovorimo par reči o pitanji, štero je po vsakdenešnjih skušnjaj edno najbolje važnih; najme ali se naj vzgaja dete brez vere, ali pa se naj vrši vzgoja na verskoj podlagi.

Ne je skrivnost, da se najdejo ljudje, ki ščejo vero odstraniti iz prostorov, šteri so posvečeni vzgoji dece. Da je tomi tak, se vidi iz toga, da se je vršo pravi boj za to, ali naj ostane verouk med šolskimi predmeti, ali pa se nej zbríše i se katehetom zabrani pot v šolo. Zmagali so tisti, ki so zagovarjali verouk, ar zakon predpisuje, da verouk ostane v šoli. To je velkoga pomena, ar s popunim osvedočenjom smemo trditi, d je vzgoja samo tak dugo uspešna, dokač ma za podlago verska načela.

Ka je namen vzgoje? Napraviti iz deteta pravoga človeka, vcepiti njemu v srce dobro i iztrgati iz njega slabo, nagnoti njemu vpol, da bo spunjavalo dužnosti, štere ma kak človek naproti drugomu človeki i kak državljan naproti državi. Ali se to da dosegnoti brez verskih načel? Življenje kaže, da ne.

Svet napreduje, znanje se širi. Človeški razum se bistri. Den za dnevom pride kaj novoga. Šole, društva se trdijo, da bi človeštvo bilo kem bole izobraženo. I ka vidimo pri vsem tom? Velko podivjanost i grozno pokvarjenost. Vlomi, vmori i druga hūdodelstva so na dnevnom redi. Ka je tomi vzrok? Pomenkanje prave vzgoje. Strah pred zovoz ali smrtnov obsodbov ne zadosta, da bi človeka zadržao pred hūdodelstvom, nego je potrebno še nekaj drugoga, ka ma še vnogo večšo moč. To je miso na Boga i na njegovo postavu, štera zahteva dobro i ne trpi slaboga i štera kliče kaštingo i maščivanje na tistoga, ki je ne spunjavle. To so verska načela, štera človeka tak lepo naravnajo na dobro i ga odvračajo od slaboga, od hūdodelstva od greha.

Prava vzgoja je samo na verskoj podlagi mogoča. Deteti se mora postaviti pred oči vsevedni, vsevidni i pravični Bog, v srce se njemu morajo vtisnoti njegove zapovedi. Ravno boža postavu je tista, ki ga naravnava na pravo pot, ona je tista, ki njemu narekuje dužnosti, štere ma

Velka odlika za nas.

Njeg. Vel. krao sprejeo znak, ki spominja na desetletnico oslobojenja.

Od predsedstva odbora, ki je vodo veličastno proslavo desetletnice osloboditve Slovenske krajine, smo sprejeli sporočilo, da je Njeg. Vel. krao blagovolo sprejeti za sebe i za vse kotrige visoke kraleske družine znak, šteri je bio izdelani za spomin na desetletnico oslobojenja naše kra-

naproti drugim, posebno dužnost pravičnosti i ga opomina, da se ne sme tak daleč spozabiti, da bi delao drugomu s hūdobijov krivico. Boža postavu njemu nalaga, da lübi svojega bližnjega, da lübi posebno svojo domovino i vladara, v šterom mora gledati po nauki vere nekakšega božega namestnika.

Vsi tej razlogi morajo nagibati vzgojitelje i vse druge odlučujoče činitele, da postavijo svoje vzgojno delo na versko podlago. To vala tñdi za stariše, ki so prvi vzgojitelji dece. Što šče vzgojiti za človeško družbo dobre kotrige, ki ne bodo ogrožale s hūdobijami mira i javne varnosti, dobre državlane, navdihnjene z živov narodnov zavvednostjov i lübeznijov, dobre očete i matere, mora vcepiti v srca mladine najprle lübezen do Boga i strah pred njegovov pravičnostjov ino spoštovanje do njegove postave, štera določa, ka je človek dužen človeškoj družbi, ka je dužen domovini i svojim vladari i ka je dužen svojoj družini. Kelko bole bo živa v narodi verska zavednost, tem menje bo neredov i hūdodelstev.

Ka novoga v Belgradi?

Odlikovanje. Nj. V. krao je podelo dr. Šurmini, člani Vrhovnoga zakonodajnoga sveta red dvoglavoga Orla tretjega reda.

Novi zakoni. Vrhovni Zakonodajni svet ma v razpravi novi gozdarski (šumski) zakon. Po izvavi strokovnjakov bo zakon velkoga pomena i vnogo pripomere k tomi, da se vredijo gozdarske razmere. Vnogo pazljivosti obrača zakon posebno izsekavanji i zasajuvanji logov. Zakon vrejüje tñdi pitanje pašnikov. Kda zakon izide, še spregovorimo o njem, v kolko je to za nas potrebno. — V razpravi je tñdi zakon o hūdournikih. Zakon bo za Slovenijo velkoga pomena, ar zavolo pomenkanja potokov, ki bi odvajali vodo za časa močnoga deževja, vnogo trpi. — V Slūžbenih no-

jine. To je za nas vse velka čast, zednim pa tñdi spodbūda, da vsi s ponosom nosimo znak, šteri je našeo mesto celo v hiši Nj. Vel. krala. Za blagohotno naklonjenost se Nj. Vel. krali v imeni cele Slovenske krajine zahvali odbor, kda izroči znake.

vinaj je izšo novi zakon o ustrojstvu vojske i mornarice.

Njeg. Vel. krao je podpisao zakon o ljudskih šolaj i zakon o povnitivi plačini državnih železnica.

Agrarna banka je začnola z delom. Posojila bo davala polodelskim organizacijam, te pa svojim članom po 10%. Posojilo dobijo tñdi posamniki po 10%. Za dugoročna hipotekarna posojila je določena interešna mera na 9%. Što šče meti posojilo, se naj obrne s prošnjov na Agrarno banko (Belgrad, Sremska u. 6).

Velka razprava se vrši pred državnim svetom proti vsem, ki so obtoženi, da so prle kaj zagrešili v ministerstvu za šume i rudnike. Na zatožnoj klopi so visiki uradniki, zato vlada za razpravo velko zanimanje.

Sküpščina srbskih kmečkih zadrug se je vršila pretekli teden. Vdeležilo se je sküpščine okoli 3000 zadržnikov. Razpravlavo se je o kmečkih zadevaj.

Prosvetni svet je na svojoj seji razpravlao med drugim, o knjigaj, ki se bodo od zdaj naprej rabile na šolaj.

Diniča, šteri je bio obtoženi špioniranja je sodišče obsodilo na edno leto voze. Kaštigo je že prestao, ar je dugo bio v preiskovalnom zaporu.

Svetovna politika

Prvi vogrski manevri. Po Trianonskoj pogodbi je smela Vogrska letos oprvim meti vojaške manevre. Vršili so se v navzočnosti vojaškoga ministra Čakyja.

Atentat v Mehiki. Po poročili lista „Chicago Times“ je bio izvršen na predsedniškega kandidata republike, Vascuncelloso atentat.

Papa i Mussolini. Zadnji čas kaže Mussolini, da njemu ne zato, da bi živeo s Cerkvov v miri. Z izjavami tñdi djansko se meša v stvari, ki spadajo pod oblast sv. Očca. Papa je že večkrat ostro nastopo proti takšemi postopanj Mussolinija, ar nemre i nešče pñstiti, da bi se što mešao v pravice sv. Cerkve.

V Avstriji vre. Razmere v Avstriji so od dneva do dneva hūše. Pričakivati je velke spremembe. Kak poročajo listi se je posrečilo zgrabit glavnoga povzročitelja nemirov, majora Papsta.

Na Češkoslovaškem je parlament zavolo nesporazumenlj med češkimi strankami i slovaškov ljudskov strankov razpñšćeni. Volitve bodo 27. oktobra.

Vladna sprememba na Vogrskom. Odstopo je vojni minister Čaky. Na njegovo mesto pride državni podtajnik Gömbös. Po poročilaj vogrskih listov vlada nasproti reakcionarnomi režimi velko nezadovolstvo.

Med Anglijov i Rusijov so se že začnola pogajanja. Vodata jih od angleške strani Henderson, od ruske pa Dovgalevski.

Med Kitajskov i Rusijov še zdaj ne mira. Den na den prihajajo nova pitanja, čtera povzročajo razprtije.

V Mehiki se vrši krvava agitacija za predsedniške volitve. Med pristaši obeh kandidatov (Vasconcellosa i Rubioja) pride večkrat do pravih bitk, v šterih se z revolveri strelajo.

Cene:

Zrnje:	pščenica	200 Din.	slanine	26—
	žito	170-175	mast	30-32
	kukurca	180-200		
	oves	160-170	Penezi:	
	proso	160-180	U. S. A. dollar	56/20-56 80 Din.
	krumpļi	45-55	Canadski dolar	54-50
	det. seme	1000-1400	Argentijtski peso	21—
	grah (čreš.)	350-375	Avstrijski šiling	7 95-8.05
	mešani grah	250-265	Čehoslovaška krona	1'65-1'68
Sadje:	jabuka	1-2'50	Angleški funt	271-275
Živina:	biki (živ. v.)	8-10	Francoski frank	2'16-2'25
	telice	7-10	Talijanska lira	2 90-2 95
	krave	4-7	Madžarski pengö	9 80-9 95
	teoci (mrtvi)	12-14	Nemška marka	13 35-13 50
	svinje (mrtve)	15-16 50	Švicarski frank	10'85
			Uruguayski peso	50—

Ohranimo lepe navade!

Slovensko krajino je obiskalo že mnogo ljudi od vseh strani. Vnogo stvari se jim je dopadnalo. Najbolje se je pa dopadnalo vsakom, ali je bio Slovenec, ali Hrvat, Srb, ali Vogrin ali Nemeč ali štošteč, da se njemu je vsakih človek poklonio. Dopadnalo se jim je to posebno zato, ar indri to ne v navadi i vsi so pravili, da morajo biti to dobri ljudje, ki se tak lepo poklanjajo.

Ta pohvala nam je bila v čast. Vseširok so nas meli za dobre ljudi. Potrđiti bi se morali, da bi si to pohvalo vsikdar zaslužili. Dnesden pa se vidi, da nam je več ne za pohvalo i čast. Poklanjanja je vsikdar menje. Prle so se poklanjali stari i mladi, zdaj pa se v mnogih mestaj več niti deca ne poklanjajo.

Ohranimo to lepo navado! Kde se je začnola že opušćati, jo nazaj vpelati. Nihće ne bo menši i sirmaškejši, če se pokloni človeki, ki ide mimo njega. Posebno za mladino i deco je dobro znamenje, če pozdravljajo starejše ljudi i tihince. Gledajmo na to, da nas bodo drugi lahko vsikdar hvalili. S tem delamo sebi čast, dostakrat pa tudi hasek, ar če smo po sveti znani, kak dobri ljudje, nam drugi dosta raj dajo vse, kak pa če bi pravili od nas, da ne zaslužimo pohvale.

NEDELA

(po risalaj devetnajsta. Evang. sv. Mat. 22, 1—14.)

V tistom časi: Gućao je Jezuš popovskim poglavarom i farizejom v prilikaj govoreći: podobno je kralstvo nebesko človeki krali, ki je napravo gostüvanje svojim sini. I poslao je svoje služabnike zvat pozvane na gostüvanje, a ne so šćeli priti. Znova je poslao druge služabnike govoreći: povejte tem pozvanim: ovo obed sem pripravio, teoci i tućne stvari so spoklane i vse je gotovo: hodite na gostüvanje. Oni so pa zamüdili i ođišli so, neki na svoj marof, neki pa na tršćto, drugi pa so spolo-

Cena agrarne zemle.

Poroćilo iz Belgrada. — Eden plüg okoli 1000 Din.

Uredništvo Novin je prejelo gledoć na ceno agrarne zemle iz Belgrada sledeće pojasnilo: Cena agrarne zemle bo 2500 do 3000 Din. za hektar. To telko pomeni, da bo košćao eden katastralni plüg nekaj prek 1000 Din. Ta cena je doloćena v novom zakonskom načrti. V zakoni samom mogoće pride do kakših menših sprememb.

vili njegove služabnika i ošpotane pomorili. Kda je krao to čüo, se je razsrdo i poslavlši svojo vojsko pogübo tiste ludomorice i njüv varaš požgao. Teda veli svojim služabnikom: gostüvanje je totü pripravleno, ali pozvani ga neso bili vredni. Idite zato vö na križpotje i šterešteć najdeće, zovte jih na gostüvanje. I vöidoći njegovi služabniki na poti, vküp so spravili vse, štere so našli, lagoje i dobre i napunilo se je gostüvanje s sedećimi. Notri je pa prišeo krao, da bi vido sedeće i zagledno je tam človeka, ne oblećenoga v svadbeno opravo. I veli njemu: Prijateo, kak si prišeo se notri nemajoći svatbene oprave? On je pa zanemo. Teda je vöelo krao služabnikom: zvezite njemu roke i uoge i vržite ga v zvuñešnju tnicu: tam bude jokanje i škripanje z zobmi. Ar vnogi so pozvani, malo jih je pa odebranih.

Koledar.

ponedelek: Heironim
tork: Remigij püšpek
sreda: Angeli varvaći
ćetrtak: Kandid
petek: Francišek asiški
sobota: Placid i tovariši
nedela: Bruno

Murska Sobota

— Odišlo 224 dalavcov. Od preminoće srede naprej se je odpelalo od tü 224 dalavcov. Med temi se jih je pelalo 96 v Francijo, ostali pa v Baćko i Vojvodino na mikanje sladkorne repe.

— V bolnici leži salezijanski dühovnik dr. Valj vec. Bio je opereran. Zdjaj se že čisto dobro počüti.

— Novi profesori. V ponedelek večer je meo gimn. kuratorij pod pred-

sedstvom g. župana Benka sejo, na šteroj so med drugimi tudi nastavili nove profesore za više gimnazijske razrede. Nastavljeni so gg.: Murćić Rudolf, Capuder Franc, Košak Vinko, Novak Stanislav i Onić Franjo. Profesore še potrdi ministerstvo.

— Premešćen je v Belgrad komandant mestne komande kapetan I. klase Čudina. V tork je odpotovao na novo mesto. V vsakom pogledi je bio na svojem mestu i je vsem znancom žmetno za njim. Na novom mestu njemu želemo mnogo uspehov!

— Kúpíte si lepi povesti „A njegaga ni . . .“ i „Odpoved nesrećne žene“. Prva košća 15, druga pa 12 Din, dobita pa se v Prekmurskoj Tiskarni i knjigarni Fr. Benćeca. — Tü se dobijo tudi po 6 Din. „Prekmurski profili“.

Ljubitelje sirot pridite 6. oktobra, dnesteden, v Črensovice!

Ka pa te bo pali v Črensovcaj? Bo letni tretjeredniški kongres, šćeri razpravla od zidanja sirotišnice „Doma sv. Franciška“.

Sporod je te:

Ob 2. popoldnevi večernice; za večernicami navuk za tretjered z odvezov, to je s podelitvijov popolnih odpüstov;

po navuki se začne kongres, pri šterom da račun odbor za zidanje sirotišnice, kak je delo za zidanje od lanskoga kongresa napredüvalo: poroćao bo predsednik: tajnik i blagajnik;

glavni kongresni govor pa bo držao preć. g. Jerić Ivan, provizor v D. Lendavi od toga, kak se indri skrbiyo za sirote i občinske siromake;

na kongresi se bo potom razpravljalo od nabiranja na „Dom“ i zato se prosijo vsi, ki majo srce za sirote, naj pridö te den v Črensovice i naj se javijo pri odbori za nabiratelje i nabirateljice; več zvedijo na kongresi; iz vsake vesi naj se vdeležijo kongresa, ki majo smileno srce do svojih zapüšćenih, siromaških bližnjih;

med toćkami kongresa bo igrala žižkovska godba, bo deklamacija, pesmarski zbor pa bo naprejdavao lepe pesmi.

Pridite vsi tretjeredniki! Pridite vsi netretjeredniki, šćerim se milijo sirote!

Vse vas vabi

Odbor za zidanje sirotišnice „Dom sv. Franciška“ v Črensovcaj.

Slovenska krajina

— Zgodovinsko drevo. V spomin na desetletnico osloboditve so v Krogi posadili mlado lipo. Če bo lipa rasla, bo mela velki pomen, ar bo vsikdar spominjala na dneve, kda smo obhajali desetletnico svojeslobode.

— Pod kola je prišeo. Franc Behek je vozo preminoći teden v Dolići drva. Kak je šo po strmom klanći dol, se je lanc, s šćerim je meo zavreto, vtrgno. Kola so začnola leteti. Behek je po nesreći prišeo pod nje. Kolo njemu je šlo prek rame, prsi i noge. Roko njemu je v rami potrlo. Velko pošćodbo je dobo tudi na nogi.

— Preselitev. Kmećka hranilnica i posojilnica v Dolnoj Lendavi se je preselila iz hiše g. Perkove na farof. Uradne vöre so vsako nedelo od 9. do 12. vöre. Med tednom se pasprejmejo i tudi izplaćajo vsaki den hranilne vloge.

— Nesreća zavolo paše. V Bakovcay so se Bertanove i Mesarove krave pasle na detelci. Dvema kravama je detelca našćodila. Bertanovo kravo je tak napnola, da je počila i pominoia, Mesarovo pa so komaj rešili. Pri detelci trbe paziti, ar je povzročila že dosta šćode. Četüdi je letos süšava, joj itak ne trbe zavüpati.

— Krog. Orlovski odsek naznanja, da so srećke od 6851 do 6875 nevalavne. Poslane so bile v Lipovce.

Fr. KOLENC:

Grobarove senje.

— Hvala Bogi! — si je zdehno stari Peter, kda se je po skromnoj večerji pripravio k počitki. — Dnes pa zaslužim počitek — je modrüvao sam pri sebi i je zadovoljno kimao z glavov

Stari Peter je meo vroći den. Dva mrtveca je morao spraviti v mrtveško halupo. Pa kakša mrtveca! Strah ga je bilo pred obema. Eden je bio dugi, sühi kodiš brez noge. Naglo je vmro. Drugi pa je bio obešenec. Obraz njemu je začarno, oći pa je meo na šörko odprte. Takstrašno je zijao, da je bilo človeka groza i je tudi stari grobar strepeto, kda ga je vido, ćeravno je že dosta mrtvecov spravio pod zemlo.

— Brr! — se je naednok stepo grobar, kda si je ravno slaćo kaput. — Na svoja mrtveca se je spomno. — Bog njima daj večni mir! — je zašepetao tiho. Prekrižao se je i se vlego.

Grobar je celi den den drkao i se mantrao, zato je bio jako trüden. Komaj je zapro oći, je že zaspa.

Kak navadno je začno naskori frkati, da se je stara kuća skoro trosila.

Hipoma je moćno zamahno z rokov. Odeja je spadnola na tla. Par hipov je mirüvao, potom pa je stisno pesnice. Z rokami je süno, kak da bi šćeo koga pošćknoti od sebe.

— V kraj! — je zakrićao zdvojeno. Divje je mahao z rokami.

— Ojoj! — je zašepetao s strahom i se je vküp vlekeo, kak da bi se pred kom skrívao.

Senjalo se njemu je: Strahove je vido pred seov. Mrtveca, šćera je po dnevi spravio v halupo, sta se njemu prikazala.

Dugi, sühi kodiš je vstano. Ne je bio več brez noge. Zrasla njemu je tudi druga. Stao je v halupi i začno rasti. Raseo je i raseo do prosnic, do strehe, skoz streho i je bio velki, da njemu Peter niti ne vido do glave. V rokaj je držao kanke, šćere več ne rabo. Nepremićno je stao. V naslednjem hipi se je zgeno. Kanke, šćere so bile duge i debele, kak dva žrda, je zdigno na ramo. Petri se je videlo, da čüje glas: „Vdarim te, vdarim te . . . Zdrobim te, zdrobim“ . . . Groza ga je obšla i je zakrićao. Kodiš je stopao proti nje-

mi. Grozio njemu je. Roke je zgeno, stegno i zdigno kanke. Vdariti je šćeo Prle pa, kak je zamahno, je naednok premino, kak da bi ga požrla zemla.

Peter se je pomiro i začno je naprej frkati. A ne še spao frćao vöre i zagledno je v spanji drugo grozo. Obešenec se je zgeno v halupi. Obraz je meo še bole ćaren, kak prle. Glava jemu je rasla. Velka je bila kak šćaf. V rokaj je meo vajat — ravno tisto, na šćero se je obesio. Bio je podoben vragi. Režao se je. Iz grla njemu je šćvigao plamen.

— Z menov boš šo, z menov boš šo . . . je začüo Peter glas i škodoželno smejanje.

Obešenec je v njega zapićo oći. Zgeno se je. Grdo se je režao i pri vsakom stopaji ponavlao: „Z menov boš šo, z menov boš šo . . .“

— Jaj! Jaj! — je jećao Peter od straha i si je z dlanmi zakrićo obraz. To njemu ne pomagalo. Skoz prste je vido strašnoga obešenca. Bližao se je, režao se i ponavlao: „Z menov boš šo, z menov boš . . .“

— Ne bom šo! — je zakrićao. Püsti me! Ka sem ti kriv?

Obešenec se je še bole zarećao. Bio je že čisto bliži posteie. Roke je stegno i napno vajat.

— Oh, Bog pomagaj mi! — se je zgazio grobar. Z rokami je süno, kelko je mogeo.

Še većša groza ga je obšla. Obešenca ne mogeo pošćknoti od sebe. Roke so šle skoz njegovo telo.

— Ne rešiš se! — se je grdo zasmeljao obešenec. Nad Petra se je nagnö. Z vajatov se je bližao šinjeki.

— Pomoć! Pomoć! — je zakrićao na ves glas grobar, kda je čüto na koži nrzlo vajat. Skoćo je gor.

Zbüdo se je. Po vsem teli je trepeto. Srce njemu je razbijalo.

V prvom hipi ne znao, ka se je z njim godilo,

— Oh, to so bile grozne sanjel — je zašepetao ves prestrašen.

Prijao se je za ćelo. Bilo je mokro. Celö z glave njemu je kapao znoj.

— O, Bog, reši me več takših senj!

Spomno se je na kodiša i obešenca.

— Mogoće trpita na drugom sveti — je zdehno.

— Bog, daj njima večni mir i pokoj — se je zgledno proti nebi. Prekrižao se je i se nazaj vlego.

— **Ljutomer.** Ljutomerski orlovski ods. uprizori v dneh 6. in 13. oktobra ob 3. uri pop. v Katoliškem domu prekrasno igro v 5. dejanjih: „Žrtev spovedne molčečnosti“, ki je povzeta iz francoske zgodovine preminotnega stoletja. Ta uprizoritev je mela vseširok velik uspeh. Pridite teda vsi v najobilnejšem številu! Bog živi!

— **Delavcovo pismo.** „O ti lepi sloveski moj kraj, šteroga sem ostavo za mali čas in odišeo v tihinski francoski kraj. Moje srce vsikdar trepeče za domači kraj, kde so me moji starši zibali in varvali.“ — Pismo je poslal uredništvu I. Balek iz Francije.

— **Pojasnilo.** V zadnji številki smo pod naslovom „Z veličastne proslave desetletnice“ objavili šest pesmic, pomotoma pa je izostalo, ka pomenijo. S temi pesmicami je šest deklic v Dolnji Lendavi pozdravilo predstavnike, ki so prišli na proslavo.

— **Dobrovnik.** Ustanovila se je pri nas že dolgo nameravana in začelena posojilnica. Dane so njoj vse možnosti, da bo uspevala. Posojilnica začne poslovati že prihodnji mesec.

— **Bogojina.** Preminoči teden je bio pri nas ogenj. Zgorela je slama g. Smej Štefana. Kda so ogenj zapazili, so pribežali domačini z dvema šprickancama na kraj nesreče in tak preperečili, da se je ogenj ne raširo na hišo g. Janeza Vogrin. Ogenj so povzročila najbrž deca. Pazimo, da deca ne pridejo do špic.

— **Mladost** pa lepoto vzdržavle „MAJALA“ mast i žajfa za obraz. Odstrani vse piščajce, sunčane i erdeče pege lica. Eden lonček Din 12, žajfa Din 8. Dobi se v lekarni pri SVETOJ TROJICI, D. LENDAVA.

— **Dodatek.** V edni številki smo objavili imena tistih, ki so se v Ljubljani vdeležili kongresa Zadrudne zveze. Kongresa se je vdeležo tudi g. Josip Džuban član načelstva i poslovodja križevske posojilnice. Telko kak dodatek tistomi poročili.

— **Dr. Pirc I.: Naše zdravje.** Knjižnica Podmladka Rdečega križa, 3. zvezek, Ljubljana, 1929. Str 52, cena 3 50 Din. Na našem knjižnom trgi smo že dolgo pogrešali kratke i polidne higijene, ki bi lahko podrla v zadnji slovensko hišo. Zdaj jo mammo. Ravnateo našega higijenskoga zavoda je na kratko popisao človeško telo, nalezlive bolezni, osobno higijeno i naš dom s higijenskoga pogleda, P. R. K. pa izdao spis v svojoj priročnoj cenenoj in prikupljivoj knjižnici. Če pogledamo še izda precejšnjo umrlivost pri našem narodi, bi knjižica istinsko zaslužila, da pride v prav vsako slovensko hišo. Dobiti jo je v vseh knjarnaj, P. R. K. sam pa posameznih izvodov ne razpošila.

— **Opozarjamo** na današnji mali oglas „Više vrednosti . . .“

— **Invalidom.** Vsem, ki ščejo poslati prijave se sporoča, da jim za deco, štera hodijo v osnovno šolo ne trbe potrdil. To vala samo za tiste, ki hodijo v višje šole (gimnazijo itd.).

— **Vse bolečine zob i glave** odstrani za gotovo i hitro „INKA“ Pri reumatizmi, smicanji, prehlajenji, išiasi bolečinaj kosti pomaga „INKA“. Eden glažek z natančnim navodilom stane 10 Din. Dobi se v Lekarni pri Svetoj Trojici v Dolnji Lendavi.

— **Smrtna nesreča.** Pri Gornjoj Lendavi sta vkišpvdarila s kolesi krojaški mojster Feliks Frumen i Hajdi-

čov kolar. Frumen je dobo takše rane, da je ze vmro. Tudi Hajdič je dobo težke rane i je malo vüpanja, da bi ostao pri življenji. Za Frumena vsa okolica žaluje, ar je bio jako priljubljeni.

Posestniki, zavarujte svoje hiše!

Strasen ogenj, ki je v par vöraj vpepelo v Dugoj vesi pri Dolnjoi Lendavi večje število hiš i drugih poslopaj z živežom, krmov in premičinami vred, mora biti vsem svarilen zgled, da si dajo zavarovati svojo imovino proti požarnoj škodi. V Dugoj vesi polovica posestnikov, šterim so pogorele hiše i živež, ne bila niti najmenje zavarovana proti požarnoj škodi. Kak stari prijateo, ki sem vsikdar rad zahajao med naše lüdi v Slovenskoj Krajini, priporočam vsem, da si dajo zavarovati svojo imovino, ki je izpostavljena ognji. Ena najboljših domačih zavarovalnic je „Vzajemna zavarovalnica“ v Ljubljani“, za štero sem prevzeo glavno zastopstvo v Maribori. „Vzajemna“ je edina slovenska zavarovalnica, ki se je jako vdomačila po celoj našoj domovini. O njoj ide glas, da je poštena in da škodo poognji tudi dobro izplača. Če što nima nikaj zavarovano, ali pa prenizko, naj se oglasi pri meni, da njemi zavarovanje pravilno uredim. Pridem lahko v vsako ves, če se oglasi več takših, ki bi jim trbelo urediti zavarovanje. Zbrati se vas mora konči kakših 5 do 10 posestnikov v ednoj vesi, pišite mi i rad pridem, da Vam vse dobro in pravilno uredim glede zavarovanja. Pisao Vam bom pismo, kda pridem i zadeva glede zavarovanja bo urejena. Brezplačno pregledam pisma (listine) vsakomi i njemi dam nasvet, ka njemi trbe včiniti. Zavarujem pa ne samo proti požarnim škodam, nego tudi proti vlomi i kraji, proti nezgodam, za življenje i detečo herbijo proti nizkim plačilom. Meseca oktobra nameravam priti za več dni v Prekmurje i naj mi pišejo tisti, ki želijo svoja zavarovanja pošteno preurediti.

Pozdravljam vse znance i prijatele v Slovenskoj Krajini i se jim toplo priporočam! — ŽEBOT FRANJO, glavni zastopnik „Vzajemne zavarovalnice“, Maribor, Loška ulica štev. 10, blizu frančiškanske cerkve.

Delavcom.

Sprejmejo se delavci 15—20 moških za betonska dela v Celji. Delo bo trpelo od 3 do 4 tjedne. Plača je na vöro Din. 4. Če delavci ostanejo pri deli do konca, se njim plača tudi polovična vožnja.

Nadate se sprejme 15 moških i 5 ženskih delavcov za pobiranje cukrne repe. Delo je v Franciji i bo trpelo do 4 mesece. Plača je na den za moške 20 frankov, za ženske pa 16 frankov, v akordnom deli pa od hektara 350 frankov. Tej delavci dobijo plačano vožnjo do kraja dela na Francoskom in brezplačno stanovanje, za hrano pa si sami skrbijo. Odhod na to delo bode 3. oktobra.

Tistim delavcom šteri so nas pitali če morajo foringo domo s francuskoga sami plačati, odgovarjamo, da to morajo vsi delavci šteri so na Francoskom, ar je delodajalec plačo foringo samo za potilvanje na delo za nazaj pa si mora vsak sam skrbeti.

Službo v M. Soboti dobita včasi dve poštenivi deklini, štere že nekaj razmita kühati in druga hišna dela opravlati.

Vsi interesenti naj se kem prle oglasijo pri Borzi dela v Murskoj Soboti.

Po katoliškem sveti.

Vmro je pariški püšpek kardinal Dubois (Düboa), ki je po svojoj delavnosti znan po celom sveti. Smrt njegova je vse katoličane v Franciji potrla. Sožalje sta izrazila tudi predsednik republike Doumergue (Dumerg) i predseonik ministerskoga sveta Briand

Kongres kršč. organizacij. Te dni se je vršo v Frankfurtu na Nemsškom velki kongrez krščanskih strokovnih organizacij. Vdeležili so se ga tudi odposlanci iz Avstrije. Kršč. strokovne organizacije so jako močne i majo prek 100 jezer članov.

Katoliški kongres v Londoni. Katoličanstvo je na Angleškom od leta do leta močnejše. Celo v Londoni samom je že telko katoličanov, da so lahko meli katoliški kongres. Vodo ga je kardinal Bourne. Vdeležencov je bilo okoli 30.000 (sami možje).

Novi general dominikancov. Dominikanski red je dobo novoga vrhovnoga voditela v osebi dr. Martina Gillet. Novi general je velki učenjak, zato ga na visikom mestu vsi katoliški krogi pozdravljajo.

Amanulah postao katoličan. Londonski listi poročajo, da se je dao afganistanski krao Amanulah z ženov vred v Londoni krstiti.

Doma i po sveti

Kelko se pokadi v Ameriki. Štatistika lanskoga leta kaže, da se je v ednom leti pokadilo 113 milijard 978 milijon 989 jezer cigaretov, okoli 6 milijard cigarov, skoro 340 milijon fontov duhana za pipo, 39 milijon funtov duhana pa so porabili za čenje.

Čeh čuvar sv. groba. Jeružalemski patriarh je imenuvao češkovaškoga veleindustrijca Růckla za dosmrtnoga čuvara sv. groba i ga zednim odkiküvao z velkim križom sv. Groba.

Kelko bolnic je v državi? Socialno ministerstvo je sestavilo prvo štatistiko o bolnicaj. Glasom te štatistike je v državi 190 bolnic. Slovenija jih ma 26.

Železniška nesreča v Rusiji. Iz tira je skočo vlak, ki vozi iz Moskve v Sibirijo. Smrt je našlo pri nesreči do 50 lüdi, do 40 pa jih je bilo ranjenih. 2 milijona litrov petrolija gori. Pri Hulli na Angleškom je nastanola eksplozija. Vüžgala se je posoda, v šteroj je 2 milijona litrov petrola.

Velikanski ogenj. V Soluni je vövdaro ogenj, šteri je vničo 200 hiš. Škoda znaša 350 miijonov drahem.

Tolvaje v cerkvi. V cerkev v Kragujevci so vdrli neznanani tolvaje i so odnesli iz nje blagajno i dragocenosti.

Nemški zdravniki v Zagrebi. V Zagreb je prišlo 120 nemških zdravnikov z ženami, ki potütejo po našoj državi.

Povoden v Italiji. Übilno deževja je povzročilo v Italiji

velke povodni, štere so zahtevale tudi več človeških žrtev. V nešternih krajaj je promet popunoma ukinjen.

Velko sirmaštvo v Budapešti. Vogrski listi so prinesli pred nedavnim govor ednoga občinskoga odbornika, v šterom je povdaro, da v Budapešti 20.000 lüdi, šteri nemajo sredstev za preživlanje. Do 2000 lüdi stanüje v štalaj podzemelskih lükunaj.

Velika kraja. Neznani vlomilci so odnesli od dveh bogatašov v Biarritz za 2 milijona dragocenosti. Tolvajov neso mogli zgrabiti.

Pošta uprave.

Jahn L. Ptuj. Prošnja se mora vložiti. I edno i drugo je dobro. **Musar Franc. pusta Kozjak.** Peneze smo sprejeli. Hvala. Drugoč, kda na delo naročite Novine, nam naznanite taki, kama so prle hodile. Pri več jezer naročnikaj nam je nemogoče na pamet znati, što odket je i to tem menje, ar so večkrat imena ednaka. **Žilavec Franc. Gerlinci.** Na Madjarskom i v drugih državaj je dosta sada, zato zdaj nede odaja našega sada tak dobra, kak inda. Piši na „sadjarsko zadrugo“ v Maribor, pa dobiš dobre küpce. **Šebjančič Ludvik. Ruly. Francija.** 20 frankov sprejeli. Hvala. Novine, štere n ste dobili i eden znak smo vam poslali. **Novak Leopold. Kuštanovci.** Bomo vam pošilali, ar ste vsikdar redno plačali i vas počakamo do novoga leta. **Ficko Ludvik, Messelhausen.** Pošilamo vam oboje, Novine i M. List. Če kaj ne dobite do rok, včasi javite. Pošlemo vam vsakomi en znak za dar. Smo je blagoslovili. Penez 160 Din. 20 par z zahvalnostjov sprejeli. Veseli nas, da vam dobro ide. **Trstenjak Štefan. Lager-Lechfeld.** Penez 204 Din. za vas i Sukiča sprejeli. Hvala. Urednik je pred zakonom odgovoren za vse, ka se objavlja v listi, zato ne objavi takših stvari, za štere ne bi mogo odgovornosti nositi. **Ružič Karol. M. Pol. Ferme.** 44 din dobili. Hvala.

Vsem. Dužniki, plačajte, zadnji frtao leta je tü. Vsaki naj kem prle poravna svoj dug. Če što nema čeka, naj ga po karti prosi. **Morvat Jožef, Vančaves.** Ne se trbe dati vpisati v društvo. Prošnjo vam lahko stošteč napravi.

Više vrednosti

(hiše, njive, senožati, gorice, logovje) se falo oda blüzi železnice i Rogaške Slatine. Pitati trbe pri odvtniki Dr. LESKOVCU v Dol. Lendavi. 3

KMETJE!

Slamorenice in reporenice iz vogrske fabrike se dobijo po jako fal ceni pri

PETERKA IVAN
trgovini z železom
v MURSKI SOBOTI.

Z veličastne proslave desetletnice.

(Govor visokošolca Fr. Horvata v Turinšči 17. avgusta.)

Dragi slovenski narod!

Najlepša i najsvetejša naloga vsakega človeka je, da den, šteroga nam je dao Vsemogočni, proslavi i počasti kak spomenek desetletne slobode.

Deset let smo v jugoslovanskoj državi i deset let je naša domača govornica slobodna, ar je ne žüli več tñji jarem.

Če poglednemo nazaj v zgodovino, vidimo, da so se tu preseljavali velki narodi. Tu so hodile čete divjih Hunov, Vogrov, Tatarov i Törkov. Prek tej njiv se je razlegala zmago-slavna pesem naših praočov — starih Slovenov. Tu so hodili stari Sloveni i darivali svojim poganskim bogom, dokeč sta jim ne prinesla krščansko-ga evangelija slovenskiva apoštola, svetiva brata Ciril pa Metod. I tu, na toj zemli, so se naši praočevje bojuvali za svojo narodno slobodo pod zastavov slovenskih vojvodov panonskih. Gledajte! To lepo slovensko zemlo, štera je mela svojo lepo prestolico v Blatogradi pri Balatoni, dične Panonije slobodni hram so porušili Vogri i vrgli slobodni narod — Slovence — v težki jarem jezeroletnoga robstva. I nikdar je ne meo narod, šteri je tu prebivao, prek jezero let za Vogrov tistih pravic, štere bi nje-mi šle po naturnoj i božoj pravici.

I kda je postao svetovni vihér, kda so slovenski sinovje stali v strel-nih jarkaj i se bojuvali, jeli je te što pomislo, da so vsi Sloveni edna mogočna družina? Jeli je te što pomislo, da nam ravno svetovni vihér prinesé slobodo iz jezeroletnoga robstva?

Pravim: V srci našega prostoga človeka je gorela vsikdar ljubav do slobode, štera je gorela kak večni posvet v njegovoj domačoj reči. Skoz jezero let se je očuvao te jezik z vsjoj milinov i ravno s tov rečjov se je očuvao slovenski slobodni dom v najsevernejšem deli naše lepe narod-ne države.

Desetletnico slobode obslužav-lemo. To vreme se nam vidi tak kratko, pa četüdi je kratko, pomeni za našo krajino narodno vstajenje. Kelkoga pomena bi pa šče bilo, če bi meli svoje domače izobraženstvo, štero bi vodilo srečo našega lüstva. Vidite, to je tista praznina, v šteroj nas je našlo oslobojenje, pred deseti-mi leti, nepripravlene.

Zato dnes, na predvečer našega desetletnoga oslobojenja, kda po celoj Slovonskoj krajini gorijo kre-sovje, kda vsešiom obslužavle slobodni slovenski narod svoj velki svet-tek, ne zaostanimo i mi za drugimi farami, nego tñdi mi v glasnoj slobodnoj slovonskoj reči zaspevlimo svojo pesem, štera naj bo kak naša zahvalna motitev. Naše slobodno né-bo več ne zatemnijo tisti tmični oblaki, kak so je pokrivali pred deseti-mi leti, nego šče biti naklonjeno slobod-nomi rodi v najsevernejšem deli naše lepe krajevine.

Zato dnes, kda smo tu zbrani i proslavlamo svetek naše desetletne slobode, nesmemo pozabiti našega di-jaštva. Ravno tisti, šteri največ pri-pomorejo našemi dijaštvu, pomagajo lüstvi najbolje, ar dijaštvo čaka tista dužnost, v šteroj bo združena tñdi sreča našega lüstva.

Vi pa, slovenski mladenci i mla-denke, dnes, ob spomenki naše de-

setelne slobode, zgenite se i pokaži-te svojo moč v lepih družtvaj, ar ravno družtva napravijo največ dobro-ga v hasek lüstva. S tem, da se razvijte med lüstvom družtveno ži-venje, se prinese na oltar Slovonske krajine največ daritve, ar s tem se zdigne znanje lüstva i s tem se po-kažemo kak dober, narodno zaveden i kak slobodolüben slovenski rod v najsevernejšem deli naše lepe Jugos-lavije, rod, šteri šče biti, kak je i dozday bio, vören svojemi krali i svo-joj domovini.

Vsi tisti pa, šteri so ne šteli zarazmiti našega človeka, naj znajo: Naše lüstvo lübi svojo slobodo i svo-jo domovino. Lüstvo se pridobi z lü-bavjov i z dobrov rečjov. *Mi ne poz-namo razločka z brati prek Müre i pri nas je vole za skipno delo dosta.*

Zato ti, slovenski narod, dnes, ob spomenki desetletne slobode, od-pri svoje srce svojim jugoslovansko-mi domi, kak je bilo i dozday odpre-to, da bomo mi, šteri smo bili ču-vari naše jugoslovanske misli na se-veri, z bratskoj lübeznejov gradili šče dale svoj lepi jugoslovanski narodni dom i da bo med nami sreča i mér; da bo sijalo nad nami tisto lepo slobodno sunce, štero je sijalo nekda Slovenem v dičnoj i lepoj, slobodnoj Panoniji i da bomo v istini ešče dosta bolši medsebojni jugoslovans-ki bratje Srbi, Hrvatje in Sloveni v našoj domačoj hiši — v jugoslovanskoj državi.

Gospodarstvo

Dajte vciplavati svinje!

Što ne pozna betega, ki je med svinjami tak pogosti. Začne se s tem, da svinja naednok ne je, potom se vleže i je vroča po črevi, prav po-sebno pa med zadnjimi nogami. Ko-ža ne vsikdar rdeča. V dveh dnevaj navadno pogine.

Če jo razrežemo, ne vidimo ni-kaj posebnoga v njoj. Največkrat je želodec napihnjén i odznotraj rdeč. Ta bolezen se imenuje rdečica. Napravi velikansko škodo. Kak se teda obvarjemo toga betega?

Probalo se je že z vsemi zdra-vili. Od teh pomaga samo cepljenje. Proti konci aprila ali v maji cepi živinozdravnik zdrave svinje. Te so proti bolezní zavarovane 4 do 5 mesecov.

Če pa že štera svinja zbetaža, potom pa pokličimo še isti den, če mogoče še isto vöro živinozdravnika. Te cepi betežno svinjo i pa ostale zdrave.

Od 10 betežnih svinj ozdravi po cepljenju do osem. Ostalih zdravih svinj v hlevi, ki se cepijo, pa se ne prime več beteg. Svinjerejci! Škoda je vsake svinje, ki pogine na rdečici. Radi toga pa si dajte svinje cepiti!

300 hl dobrega

lanskoga vina

lastnoga pridelka oda po zmernoj ceni

INKA KLADNIK, pos.

prej Marija Karba v Lju-tomeri.

Dam na znanje,

da se dobijo pri meni najbolše izdelane kože in poplatje za obüteo. To posvedočiyo vsi vučeni čevlari i tñdi kmetovje, ki so pri meni že blago küpivali. Slab leder je dosta drakš kak dober. Peneze v blato meče, što slab leder kü-püje. Dober leder pa samo tisti pozna, ki ma več letno prakso v njem. Ne dajte se zapelati; ne-pozna ledra tisti, ki ne je meo posla ž njim. Zato vsi, ki potre-büjete za zimo dober leder, do-bro obüteo i fal, to dobite vsigdar pri ŠKAFAR JOŽEFI v Beltinci. 6

Dva stolarskiva po-močnika

taki spejmem proti dobroj plači. JO-ŽEF PETEK stolarski mojster v BOGOJINI.

Najbolši cement,

vapno, deske itd. odava po najnižšoj ceni VEKOSLAV BRATINA, Križevci pri Ljutomeri. Odpro sem tñdi podruž-nico v Veržej št. 5. pri A. Auer i se dobijo zdaj stalno tam tñdi cement, deske i cementne cevi vsakovrstne. 7

Priličen trgovski pomočnik

kak iz bolše družine vajenec

se sprejmeta od 1. oktobra naprej pri **WORTMAN BENÖ** trgovci z manufakturo v **DOLNJOJ LENDAVI.**

JUGOSLOVANSKI KREDITNI ZAVOD v Murški Soboti r. z. z o. z.

ima svoj izredni občni zbor v nedeljo, dne 13/10. 1929 ob 10. uri v zavodovih poslovnih prostorih.

Dnevni red:

- 1) Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
- 2) Sklepanje o likvidaciji zavoda.
- 3) Volitve likvidatorjev.
- 4) Slučajnos'ci.

Glasom §-a 23 pravil je ta občni zbor sklepčen, če sta zastopani najmanj $\frac{2}{3}$ deležev; sicer se skliče v roku 14 dni drug občni zbor z istim dnevnim redom, ki skle-pa s $\frac{3}{4}$ -tinsko večino brez ozira na število zastopanih deležev.

Načelnstvo.

IVAN ŠEGA, M. Sobotka prek židovske cerkvi

gospodarske, obrtne in industrijske mašine i potrebščine.

Łokomobil bencin, gasmotor - elektromotor - transmisije - žage - kugellagerje-genilni jermeni, la. cilindarsko, auto olje i masti itd. **MLINSKE POTREBŠČINE**, valeki i vsi deli, koperej, trijeri, kamni, svila, gurte, peharčki, aufzug železje za cilindar, potače itd. **GOSPODARSKI MASINI**, mlatinice, sejalni mašini, plügi, sadni i grozdni mlini, preše, sečkarji, reporeznice, pumpe, vetrenjače, vage itd.

Nonkurenčne cene!

Tñdi na rate!

Prvovrstno blago!

Gospodnje i küharce čtite!

Dostakrat vam je mleko skípelo ali pa se prismodilo. To se več ne zgodi, če si küpíte „**mlekočüvara**“, šteri občüva mleko, kakščeč dugo bo vrelo. Dobi se pri **IZIDORI POLLAK M. Sobotka**, Zvezna u. 217. i v Črensov-skoj posojinici.

Prodám

Radio-aparat, kompletén, 3 cevni za fal ceno radi selitve. Sprejme 30 postaj! Polzve se v **PREKMURSKI TISKARNI** v M. Soboti.

Belo vino

okoli 2000 l se oda liter od Din 3.- naprej zavolo po-menkanja prostora. Pita se v gostilni

PROBST

Lutverci pri Gornjoj Radgoni.

Vsakovrstne

surove in svinjske

kože

küpuje po najvišji dnevni ceni

FRANC TRAUTMANN

Murška Sobotka Cerkevna ul. 191.

SEJMARI PAZKO!

V ponedlek, dne 30. septembra se vrši v **VERŽEJI** veliko živin-sko i kramarsko senje.